

Ekonomik Büyüme

2020 - 3.Çeyrek

Yıllık
Değişim
%

6,7

Çeyreklik
Değişim
%

15,6

Büyükük
Trilyon TL

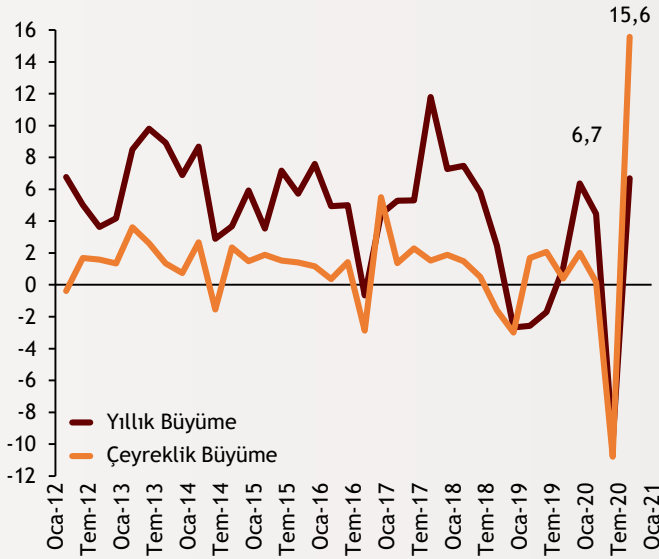
4,74

alBaraka BANKNOT

Veriler % ve trilyon TL olarak belirtilmiştir.

Şekil.1 GSYH Büyümesi

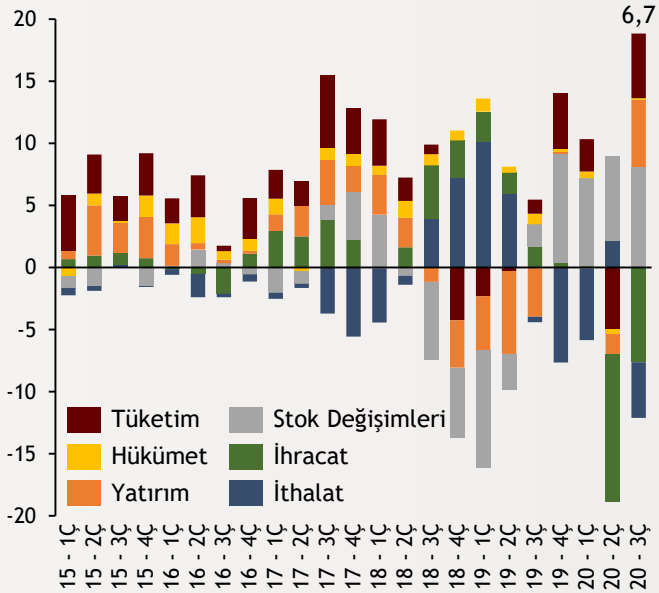
% Değişim

Pandemideki ilk dalga sonrası dönemde öncü göstergelerin işaret ettiği V tipi toparlanma senaryosu 3. çeyrek büyüme rakamları tarafından da teyit edildi. %5,5 olan piyasa beklentilerinin üzerinde ve %6,3 olan kurum beklentimizin hafif üzerinde bir gerçekleşmeyle Türkiye ekonomisi 2020 yılının 3. çeyreğinde yıllık %6,7 büyürken çeyreklik bazda büyüme oranı %15,6 oldu. Türkiye ekonomisinin büyüklüğü ise 4,74 trilyon TL'ye ulaştı.

Şekil.2 Büyümenin Katkıları

Harcama Yöntemine Göre - Yıllık Büyüme Katkı

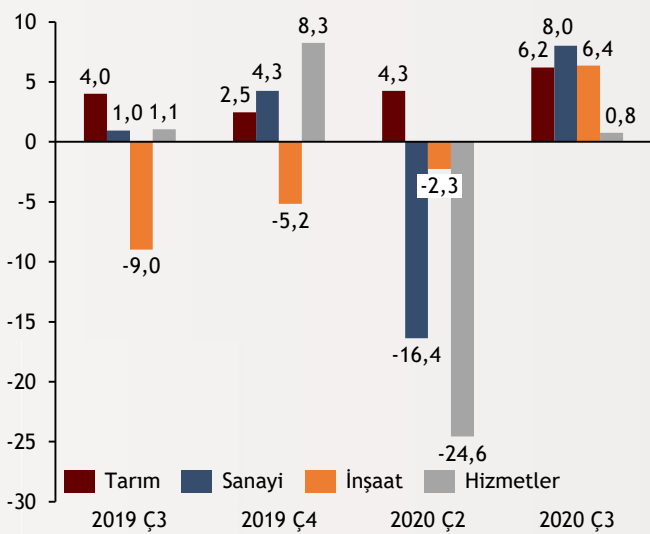

alBaraka
BANKNOT

GSYH'deki değişimin kompozisyonuna baktığımızda ise pandemi sonrası dönemde kredi kanallarındaki hareketlenmenin etkisini görüyoruz. Bu dönemde tüketim harcamaları büyümeye 5,2 puanlık bir katkı yaptı. Geçtiğimiz yılın aynı dönemindeki düşük baz etkisinin de katkısıyla yatırım harcamalarının katkısı 5,4 puan seviyesinde. İhracatın yavaşlaması ve tüketimdeki artışla net dış ticaret bu dönemde büyümeyi aşağı çekti.

Şekil.3 Sektörel Büyüme

Üretim Yöntemiyle - Yıllık % Değişim

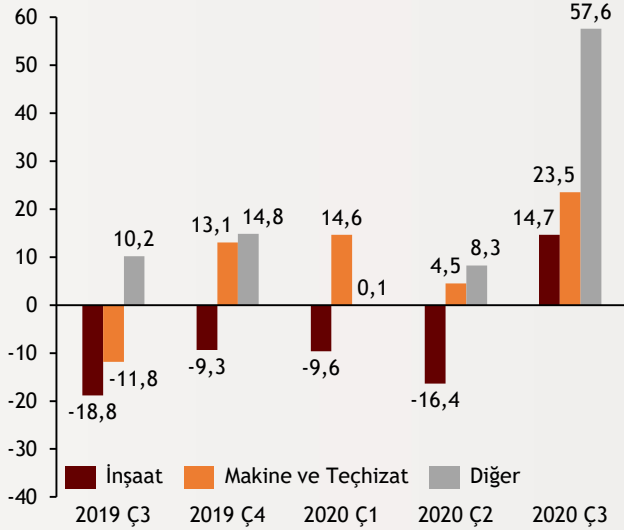

alBaraka
BANKNOT

Sektörel olarak baktığımızda hizmetler haricindeki üç ana sektörde de güçlü büyümeler görüyoruz. Özellikle pandemi döneminde kısıtlamalardan üretime yönelik bu sektörlerin genellikle muaf tutulması ve inşaat sektörünün hareketli geçmesi nedeniyle toparlanma buralarda hızlı oldu. Pandemi döneminde en çok yara alan hizmetler tarafı da bir önceki çeyreğe göre ciddi toparlanmasına rağmen başta zayıf seyreden turizm bu grubu genel olarak olumsuz etkiledi.

Şekil.4 Yatırım Büyümesi

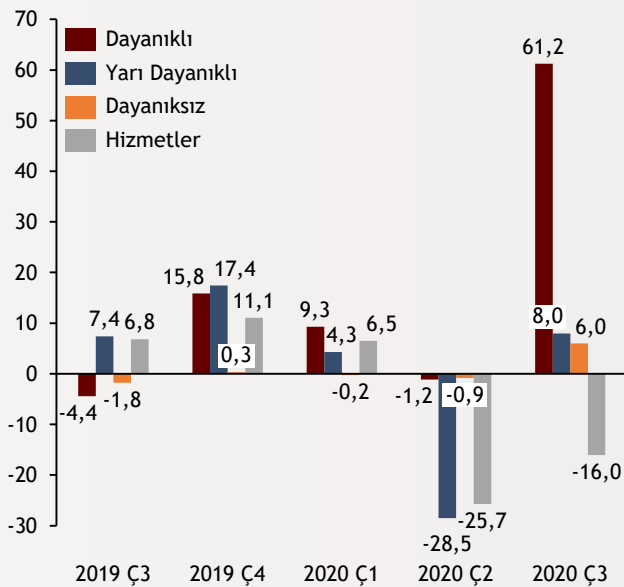
Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

Bu çeyreğin GSYH gerçekleştirmelerinde önemli bir nokta olarak yatırım harcamaları 3. çeyrekte ciddi bir ivme yakaladı ve büyümeye 5.4 puan seviyesinde katkı sağladı. Baz etkisi de bu gerçekleşmeye katkı sağlarken makine ve teçhizatta yaşanan büyüme 2015'ten bu yana yaşanan en büyük büyümeye işaret ediyor. Payı yatırım harcamalarında %12-13 seviyelerinde olan diğer aktifler (AR-GE, yazılım harcamaları vs.) çok ciddi bir artışla bu dönem rakamları arasında öne çıkan bir diğer faktör oldu.

Şekil.5 Özel Tüketim Büyümesi

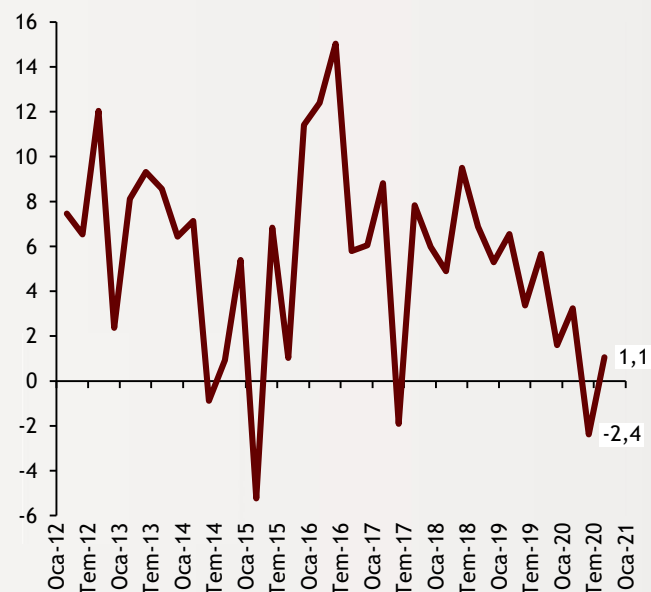
Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

Kredi kanallarının çok ciddi bir şekilde aktifleşmesiyle de özel tüketim tarafındaki ivme hızlandı. Özel tüketim büyümesi bu dönemde büyümeyi 5,2 puan yukarı çekti. Özellikle otomobil, beyaz eşya ve mobilya gibi dayanıklı tüketim mallarında gördüğümüz ivme büyüme rakamlarına da yansdı. Bu dönemde dayanıklı tüketim mallarındaki büyüme yıllık %61,2 seviyesine çıktı. Hizmetler kalemindeki toparlanma için ise 2021'in ikinci yarısını beklemek gerekiyor.

Şekil.6 Hükümet Harcamaları

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

Önceki kriz dönemlerinin aksine bu dönemde hükümet, muhtemelen vergi gelirlerinde Covid-19 tedbirleri kapsamında yaşanan düşüş sebebiyle oluşan borçlanma ihtiyacını daha da artırmamak adına, döngü karşıtı politikayı hükümet harcamalarında artış yerine banka kredilerinde genişleme vasıtasıyla yapmayı tercih ettiğinden bu dönemde kamu harcamalarında çok ciddi bir artış görmedik. Sene sonu %4,9'luk bütçe açığı/GSYH beklentisi de bu öngörüye destekliyor.

GSYH İstatistikleri - Harcama Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Haz.19	Eyl.19	Ara.19	Mar.20	Haz.20	Eyl.20
Tüketim	0.09	2.64	8.30	4.12	-15.13	0.56
T - Dayanımlı Mallar	-13.06	-4.41	15.84	9.26	-1.15	61.23
T - Yarı Dayanımlı Mallar	3.61	7.41	17.43	4.30	-28.52	7.96
T - Dayanımsız Mallar	2.08	-1.80	0.28	-0.25	-0.85	5.97
T - Hizmetler	0.51	6.79	11.06	6.48	-25.74	-16.04
Hükümet	3.36	6.35	1.59	3.24	-2.37	1.06
Yatırım	-20.85	-14.03	0.60	-0.31	-6.19	22.54
Y - İnşaat	-26.85	-18.83	-9.34	-9.65	-16.35	14.68
Y - Makine ve Teçhizat	-15.93	-11.85	13.08	14.65	4.54	23.50
Y - Diğer Aktifler	5.53	10.17	14.84	0.06	8.28	57.62
İhracat	6.16	4.65	0.59	0.29	-36.25	-22.39
İthalat	-18.60	3.55	27.77	21.72	-7.66	15.84
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla - GSYH	-1.72	1.04	6.36	4.45	-9.86	6.70

GSYH İstatistikleri - Üretim Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Haz.19	Eyl.19	Ara.19	Mar.20	Haz.20	Eyl.20
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	4.60	4.01	2.46	2.14	4.25	6.22
Sanayi	-4.00	0.96	4.25	5.89	-16.38	8.01
İmalat Sanayi	-5.71	-0.46	3.58	6.58	-18.15	9.34
İnşaat	-11.74	-8.99	-5.16	-1.79	-2.25	6.36
Hizmetler	-0.27	1.06	8.25	3.06	-24.57	0.75
H - Bilgi ve İletişim	4.81	3.57	7.75	10.71	11.76	15.03
H - Finans ve Sigorta	3.94	1.55	24.22	2.44	27.78	41.07
H - Gayrimenkul Faaliyetleri	2.33	2.60	2.02	2.81	1.81	2.83
H - Meslek, İdari ve Destek Hizmetleri	-2.23	2.05	7.11	2.91	-15.98	-4.52
H - Kamu Yönet., Eğitim, Sağlık, Sosyal Hizmet	2.44	5.11	5.28	4.70	-2.34	2.40
H - Diğer Hizmet	-1.74	2.38	31.03	12.52	-17.79	5.99
Sektörel Toplam	-1.41	0.94	6.16	3.87	-10.77	5.80
Vergi - Sübvansiyon	-4.11	1.77	8.15	9.82	-1.65	14.91

Tahmin ve Beklentiler

Üçüncü çeyrek rakamları uzun zamandır dile getirdiğimiz V tipi toparlanmayı net bir biçimde teyit ediyor. Son çeyrekte büyümede devam eden COVID nedeniyle yavaşlama bekliyoruz. Ancak yıl geneli için %0,4'lük pozitif büyüme tahmininin daha kuvvetli olduğunu ve yukarı yönlü sürprizler yapabileceğini düşünüyoruz. Yılın geri kalanında ve 2021'de yeni ekonomi yönetiminin fiyat istikrarını önceleyen; daha dengeli ve sürdürülebilir bir büyüme modeline odaklanacağını düşünüyoruz.

Teşekkürler..

ekonomikarastirmalar@albarakaturk.com.tr

Ömer Emeç
Baş Ekonomist
oemec@albarakaturk.com.tr

Mustafa Berk Erdal
mustafa.erdal@albarakaturk.com.tr

Lütfullah Bingöl
lbingol@albarakaturk.com.tr

Yavuz Selim İşleyen
yisleyen@albarakaturk.com.tr

Rahime Aybike Çalışkan
rcaliskan@albarakaturk.com.tr

Rumeysa Kurtulmuş
rkurtulmus@albarakaturk.com.tr

Ömer Aydemir
oaydemir@albarakaturk.com.tr

Mehmet Sami Boz
mboz@albarakaturk.com.tr

Burada belirtilen bilgiler güvenilirliğine ve doğruluğuna inanılan kaynaklardan, okuyucuyu bilgilendirmek amacıyla derlenmiştir. Resmi kaynaklardan alınan bilgilere dayalı yapılan yorumlar ve tahminler, o tarihteki kanımızı yansıtmaktaysa da bu bilgiler, hiçbir şekilde yatırım danışmanlığı faaliyeti olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu rapor içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Bankamıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz veya kopyalanamaz.